

Absztrakt az MDE 7. konferenciájához
Művészet és Daseinanalízis

Tomán Edina: **A műtét mint alkotás: esztétikai értelemképződés a szívsebészetben**

Az előadás a szívsebész szakorvosok megélt tapasztalatait vizsgálja, különös tekintettel arra, miként tárul fel a műtéti gyakorlatban az esztétikai tapasztalat, valamint a gyógyítás alkotó, gondoskodó és egzisztenciális jellege. A szívsebészekkel készített interjúk elemzése során a műtét nem pusztán technikai beavatkozásként, hanem alkotó, formáló eseményként tárul fel, amelynek értékelése nem kizárólag funkcionális, hanem esztétikai szempontok mentén is történik. A résztvevők beszámolóiban visszatérően jelenik meg a műtéti munka művészeti nyelven történő leírása: a sebész karmesterként, alkotóként vagy kézművesként jelenik meg, míg a sikeres beavatkozás gyakran a rend, az arány és a forma tapasztalatához kapcsolódik.

Az esztétikai dimenzió egyik különösen hangsúlyos megnyilvánulása a „szép műtét” és a „szépen varrt heg” jelentése. Egy interjúalany szavaival: „ami szép, az működik is” – utalva arra, hogy a gondosan kivitelezett, esztétikailag rendezett seb a technikai precizitás, a szakmai helyesség és a sikeres beavatkozás érzékelhető kifejeződése. A heg ebben az értelemben a műtéti cselekvés materiális lenyomata, amelyben technikai tudás, gondoskodás, felelősség és szakmai ítélet sűrűsödik össze.

A heg nem pusztán a beavatkozás látható jelentéshordozójaként, hanem a világban-való-lét egy lehetséges látható alakzataként tárul fel. A „szép” heg a műtét utáni testen megjelenő olyan jel, amely a megfelelően végrehajtott cselekvés tapasztalatát teszi érzékelhetővé. Az esztétikai minőség a résztvevők beszámolóiban a rend, az arány és a koherencia megéléséhez kapcsolódik. A narratívák alapján a szépség a szakmai helyesség tapasztalatával fonódik össze: a „szép” a jó és a megfelelően végrehajtott cselekvés megélhető formájaként tárul fel.

Az előadás mellett érvel, hogy a szívsebészet megértésében az esztétikai dimenzió a szakmai tapasztalat egyik lényegi szervezőeleme. A gyógyítás a résztvevők megélt világában a funkcionális eredményességen túl a megformáltság, a rend és az esztétikailag értékelt eredmények tapasztalatában is értelmet nyer. A heg mint a beavatkozás tanúja és lezárása összekapcsolja a technikai tudást, az etikai felelősséget és a gondoskodás egzisztenciális tapasztalatát, és rámutat arra, hogy a gyógyítás a másik ember létéért vállalt gondoskodás sajátos formájaként tárul fel. A résztvevők narratívái arra utalnak, hogy a gyógyítás a szívsebészet világában olyan alkotó és interszubjektív cselekvésként tárul fel, amelyben a szakmai helyesség, a szépség, a másik ember létéért vállalt gondoskodás és az emberi végelességgel való találkozás elválaszthatatlanul összefonódik.